

Wšěm člonam Domowiny, župow, towarstwow a Domowinskih skupin kaž tež přečelam a partneram našeje narodnej organizacije přejemoj wjesole hody a měrne swjate dny. Njech Wam nowe lěto zbožo, krutu strowotu a derjeměće přinjesa. Džakujemoj so Wam w mjenje zwjazkowneho předsydstwa a přistajenych Domowiny wutrobnje za wšě dotalne prócowanja na dobro serbskeho ludu a wjeselimy so na dalše wuspěšne zhromadne džěło w lěće 2016.

*

Lube člonki Domowiny, župow a towarstwow a Domowinskih kupkow, lube pšijašele a partnerje našeje narodnej

Allen Mitgliedern, Freunden und Partnern der Domowina wünschen wir ein frohes Weihnachtsfest sowie Glück und Gesundheit für 2016.
foto: Linda Garten

organizacije, Wam wšyknym žycym wjasole gódy a měrne swěte dny w kreju Wašych lubyh. Do nowego lěta žycym Wam gluku, kšute strowje a derjeměše. Žěkujomj se Wam w mjenju zwězkwego předsedarstwa a pšistajonych Domowiny wutšobnje za wše Waše procowanja na dobro serbskego ludu a wjaselimy se na dalše wuspěšne zhromadne žěło w lěše 2016.

Dawid Statnik

předsyda/pšedsedač/Vorsitzender der Domowina

Bjarnat Cyž/Ziesch

jednačel/jednar/Geschäftsführer der Domowina

Lubin co byś serbski

Dwojorěčna tofla Lubina

Na měšćańskej zgromažinje dnja 29.10.15 su wótpóslańce wokrejsneho města Lubin we wokrejsu Damna-Błota (LDS) za pšistup k serbskemu sedleńskemu rumoju głosowali. To njejo lažko a jadnogłosnje było, wót 15 wobžělnikow zgromažiny pak jo 11 za pšistup głosowało. W głownem wuběrku do toho su se člonki jadnogłosnje za to serbske rozsuzili a swójo pozitiwne poručenje za pšistup dali.

Pšed rozsuzenim jo było wjele diskusijow w měsće a we wobydlarstwje, togodla jo dwě lěše do toho měšćańska zgromazina se južo raz z nawopacnym rezultatom rozsuzila. Z nowelěrowanim Serbskeje kazni w lěše 2014 stej Domowina a teke Serbska rada ako nadawk wižitej, tema hyšći raz na dnjowny porěd stajiš. To jo teke móžno było pšez wólby nowego šofty w Lubinje, kótaryž jo se wjegin angažerował za pšistup a pšipóznaše k serbskemu. Wón jo jasnje póznał, až w Lubinje jo wjele žywjěnskich nałogow a aktiwnych luži, kótarež kšě pšistup. Togodla

su nowy zagronity za serbske nastupnosći w LDS a regionalna powědarka Domowiny zgromadnje z člonkami Domowinskeje kupki Lubina we wšykných frakcijach Lubina byli, aby jim nowu Serbsku kazń a nowu situaciju rozkladowali a kótara šansa to jo za pšichod Lubina. Zajm wobžělnikow na zmakeanjach jo wjeliki był, ale wjele wšakorakich diskusijow a pšašanjow jo dało. Wjele člonkow frakcijow jo teke wiželo pšez diskusije zwiski k serbskemu a jo pšipóznało angažement serbskich luži w Lubinje. Na pšikład su zastupniki Domowiny pšedstajili serbske familijowe a pólinowe mjenja a někotare wažne pomniki ze serbskich stawiznow w Lubinje a młogi raz su Lubinarje sebje samych pózali a se identifikěrowali ze swójskimi serbski-

Dieter Freihoff, zagronity za serbske nastupnosće wokrejsa Damna-Błota

mi kórjenjami. Někotare su teke gronili, až wóni njamaju nic ze serbskim cyniš, ale weto wóni gódnosiju to serbske ako historiske bogatswo a kulturne wobogašenje za Lubin, togodla wóni by pšigłosowali we myšli tolerance a rownopšawnosći. Wóni su teke chwalili, až Domowinarje su pšisli do Lubina, aby z lužimi do kontakta stupili. Mimo toho jo teke Domowinska kupka Lubin se wobžěliła přědny raz na nejwětšim swěženju w Lubinje - na Błóšańskich grašach - pši cołnowanju a jo pokazala chórgoj w zjawnosći, nic jano tu serbsku, pšeto w Lubinje su Serby hyšći prezentne a gódný žěl celego wobydlarstwa.

Kak dalej w Kalawje?

Južo w lěše 2013 su wótpóslańcy z Kalawy se wugronili pšistupiš k serbskemu sedleńskemu rumoju, ale pšez nowelěrowanje Serbskeje kazni jo něnto notne hyšći raz wótgłosowaš a se wuznaš. Za to jo pšedsedač Serbskeje rady, Torsten Mak, hyšći raz pšedstajil serbsku tematiku w měšćańskej zgromažinje z powerpoint-prezentaciju. Teke regionalna powědarka, zagronita za serbske nastupnosći wokrejsa OSL, Waltraud Ramothowa, a Měto Nowak wót ministerstwa MWFK su gromadu seježili ze wšyknymi frakcijami w Kalawje a su rozkladowali serbske indicije w tom měsće a w zagmejnowanych jsach.

Dnja 25. nowembra 2015 jo měšćańska zgromažina z jadnoreju wětšynu dokóńcnje rozsuzila, pšistupiš k serbskemu sedleńskemu rumoju. Z tym možomy wuwitaš dalšne město pla Serbow w Dolnej Lužycy.

tekst a foše: Uta Henšelowa,
regionalna powědarka

Wutworjenje Serbskeje rěčneje rady schwalili

Wudželanje šerokich rěčspěchowacych prawow w regionach Delnjeje a Hornjeje Łužicy, kiž maja mjez druhim předšulske a šulske kublanje přewodźeć, je nadawk Serbskeje rěčneje rady, kotrejež wutworjenje je Zwjazkowe předsydstwo Domowiny na swojim posedženju dnja 21.11.2015 w Budyšinje schwalilo. Při tym měli so eksistowace dobre naprawy wobkedźbować a na nje mělo so natwarjeć. Prezidij dósta nadawk wutworjenje rěčneje rady koordinować a klětu zarjadowanje k serbskej rěči přihotować. Wuchadzišćo su wot delegatow lětušeje 17. hłowneje zhromadźizny Domowiny wobzamknjene džělowe směrnicy.

Po wobšěrnej diskusiji wobzamknj zwjazkowe předsydstwo stejišćo k temje azyl. W nim rěka: „Hladajo na aktualnu situaciju, bazuju na rozsudze 17. hłowneje zhromadźizny Domowiny a w zmysle čłowjeskosće a wotewrjenosće doporuča Zwjazkowe předsydstwo Domowiny komunam w serbskim sydlenkim regionje, ke krótkodobnemu rozrisanju napjateje situacije w Němskej při zadomjenju čekancow přinošować. Přejemy sej wot wšěch wo-

bydlerjow a komunalnych politikarjow wotewrjenosć, bjez předsudkow nowych nachwilnych abo dlěšodobnych sobuwobydlerjow do svojich wsow witać a podpěrać.“ W diskusiji pokaza so mjez druhim na to, zo tež mnozy Serbja čekancam pomhaja.

Marcus Końcař, zastupowacy jednaćel Domowiny a zastupowacy předsyda Braniborskeje serbskeje rady, informowaše wo předwidzanim zhromadnym stejišću rady a Domowiny k planowanej reformje zarjadniskich strukturow w Braniborskej. Stejišćo so tuchwilu přihotuje a ma so zamołwitemu ministrej za nutřkowe naležnosće posłać. Dokelž potrjechi reforma nimo Choćeboza tež mnoho gmejnow we wokřesach Sprjewja-Nysa, Hornje Błota-Łužica a Dubje-Błota, kiž přisłušeja serbskemu sydlenkimu rumej, je trjeba, při móžnych změnach na kóždy pad kulturelne a historiske zwiski wobkedźbować. Počahuju so na hakle 2014 schwaleny nowy Serbski zakoń ma so zawěsćić, zo njedónđe přez reformu strukturow k žanemu pohubjeńsenju w financach, personalu abo strukturach za wobstaće, hajenje a dalewuwiće serbskeje rěče a kultury.

Erwin Hanuš (foto), wšykny znaty ako ceptař, pratyjař a słownikař, jo wóswěšil dnja 4. nowembra w Choćebozu swój 80. narodny žej. Wuzěkujomy se našomu dlujkolětnemu pšeložowarjeju do dolnoserbšćiny a lektorju „Našeje Domowiny“ teke na toš tom městnje za spódobne a spuščobne zgromadne žělo. Luby Erwin, žycymy Tebje wjele gluki k narodnemu dnju, kšutu strowosć a derjeměše. foto: Horst Adam

Wuměnichu sej nazhonjenja

Wobdźělnicy lětušeho FUEN-seminara w českej šuli w Daruvaru foto: C. Škoda

Lětuši XVIII. seminar słowjanskich narodnych mjeńšinow sobustawskich organizacijow FUEN wotmě so wot 15. do 18. oktobra 2015 w Daruvaru pola českej narodnjeje mjeńšiny w Chorwatskej. Zaměr bě, so zeznajomić ze situaciju narodnych mjeńšinow w Chorwatskej a so dorozumić wo dalšim zhromadnym džěle pod třechu Federalistiskeje unije europskich narodnych skupin (FUEN), a to na zakladze konkretnych projektow a jich financowanja. Informowachmy so wo položenu jednotliwych mjeńšinow a přihotowachmy klětuši FUEN-kongres, kiž wotměje so wot 18. do 22. meje we Wrocławju. Na nim budu tež nowowólby prezidija a prezidenta FUEN. Dale zaběrachmy so z kwalifikaciju wobsaha na internetnych stronach słowjanskeje džěloweje skupiny.

Móžach jako wiceprezident FUEN na wjacore wuspěšne iniciatiwy skedźbnić, kaž wotewrjenje lobbybėrowow w Berlinje a Brüsselu z pomocu srědkow Zwjazkoweje knježerstwa a wuspěšne prócowanje wo financnu konsolidaciju. FUEN dóstawa w přichodze tež přiražki wot knježerstwow Braniborskeje, Madžarskeje a Turkowskeje. Komplikowana je situacija w zwisku z iniciatiwu Minority Safe Pack. Wot teama ekspertow wudželanje Minority Safe Pack wobsahuje walčk naprawow a konkretnych prawniskich aktow k spěchowanju a škitaj europskich mjeńšinow kaž tež regionalnych a mjeńšinowych rěčow. Dokelž je Europska rada tutu iniciatiwu wotpokazała, je so FUEN rozsudziła, tute wotpokazanje před Europskim sudnistwom pruwować dać.

Bjarnat Cyž, wiceprezident FUEN

► Prošu čitajće dale pod www.domowina.de, mediateka.

Mjeńšinowa rada wobsteji 10 lět

Na „parlamentarisku snědaň“ je mjeńšinowa rada dnja 24.9.2015 zapóslancow Zwjazkoweje sejma přeprosyla. Na foće stejo jednaćel Domowiny Bjarnat Cyž. foto: M. Kowarjec

z dobom wjednica mjeńšinoweje sekretariata Judith Wałdźic, člon zwjazkoweje předsydstwa Kito Ela a jednaćel Bjarnat Cyž kaž tež Madlenka Kowarjec.

Předsyda mjeńšinoweje rady Karl-Peter Schramm wuzběhny, zo je so poradziło w mjeńšinowej radze zhromadne pozicije artikulować. Tute so tež wot zapóslancow na wědomje bjeru a so chutnje diskutuja, na přikład w poradźowacych wuběrkach mjeńšinow, při lětnym zetkanju z člonami wuběrka za nutřkowe naležnosće a we wuskim kontakće z člonom Zwjazkoweje sejma a zamołwitem za narodne mjeńšiny w Němskej Hartmutom Koschykom. Zapóslancy a zastupjerjo mjeńšinow rozmołwjachu so wo tym, kak móhli kontakty dale intenziwować, na přikład z tym, zo stanje so w kóždej frakciji jedyn zapóslanc ze zamołwitem za mjeńšinowe prašenja.

Jedyn wuslědk zašlych lět je tezewa papjera „Chartowe rěče w Němskej – zhromadna zamołwitosć“, w kotrymž sej mjeńšinowa rada wobšěrnu a wothłosowanu rěčnu politiku w Němskej žada. Zaměr je, zo so hišće w tutej legislaturnej době k tomu debata w Zwjazkowym sejmje přewjedže a so zawjazowace wobzamknjenje twori.

Słowjanske mjeńšiny wuměnichu sej nazhonjenja (pokročowanje)

Lětuši XVIII. seminar słowjanskich narodnych mjeńšinow sobustawskich organizacijow FUEN wotmě so wot 15. do 18. oktobra 2015 w Daruvaru pola českeje narodneje mjeńšiny w Chorwatskej.

W nadawku župana českeje narodneje mjeńšiny w Chorwatskej witaše Tanja Nowotna–Golubičowa wobdźělnikow seminaru. Wona zwěsći, zo su w cyłku z prawniskej situaciju jara spokojom a tež z angažementom člonstwa župy. Daruvar je takrjec jich hłowne městno. Wopytachmy tam „Dom českeje narodneje mjeńšiny“, w kotrymž su redakcije „Tydženika“ a dalšich časopisow za dźěci a mlodostnych zaměstnjene. Tež wustajeńcu wo kulturnych aktiwitach sej wobhladachmy. Zajimawy běše wopyt pěstowanje, zakładneje a srjedźneje šule českeje narodneje mjeńšiny, hdžež wuwučuja čěščinu jako maćernorěčnu, jako bilingualnu a jako cuzu rěč, podobnje kaž to ze serbsčinu pola nas znajemy. Zahority angažement pedagogow wostanje nam dołho w pomjatu.

Na zetkanju z měščanostu Daruvara informowachmy so wo hospodarskim, regionalnym, kulturnym a kublanskim wuwicu regiona pod aspektom wobkedźbowanja zajimow narodneje mjeńšiny. Rozsudźichmy so, seminar pokročować z temu „Aktualne položenje jednotliwych mjeńšinow“. Předsyda českeje rady Damir Malina rozložil nam situaciju wšitkich po Europskej rěčneje charće připóznatych 21 narodnych mjeńšinow w Chorwatskej. Zakonske a strukturne wuměnenja za politisku participaciju narodnych mjeńšinow su w Chorwatskej příkladne. Wosom narodnych mjeńšinow, kotrež maja wjac hač 10 000 přislušnikow, ma prawo na krute městno w parlamence, njewotwisnje wot ličby wolerskich hłosow, kiž na lisćinu zjednoća. Tute tak mjenowane rjadowanje krutych mandatow ma w Europje lědma runjeća. Z toho wuchadza, zo je wosom zapóslancow narodnych mjeńšinow z połnym mandatom w parlamence Chorwatskeje zastupjenych. Tući su z dobom člonoj mjeńšinoweje rady, kotrež přislušeja dalši zastupjerjo wšitkich 21 narodnych mjeńšinow. Mjeńšinowa rada je zarjadej kulturneho ministerstwa přirjadowana, w kotrymž je wotrjadnica zamołwita za organizatoriski přihot wuradźowanjow mjeńšinoweje rady runje tak kaž za rozprawnistwo napřečo Europskej radže w zwisku z dodržěnjom zawjazkow knježerstwa na zakładze wobeju Europskeju chartow za škit narodnych mjeńšinow. Tutón gremij je tež zamołwity za rozdźělenje statnych spěchowanskich srědkow na polu kublanja a kultury za wšitke narodne mjeńšiny kraja.

Struktura třěšneho zwjazka českeje narodneje mjeńšiny wotpowěduje zhruba strukturje Domowiny. W džewjeć župach je zjednočenych

31 sobustawskich towarstwow, kiž mjenuja so „Bjesady“. Česka narodna mjeńšina ma w cyłku 9 641 přislušnikow, kotrež so přez ludowe naprašowanje kóžde třeće lěto konkretnje zwěsća. Tež wopyt pola českeje Bjesady w Zagrebje na druhi dzeń wobkrući tutón pozitiwny staw rjadowanja naležnosćow narodnych mjeńšinow. Smy zwěsćili, zo je Chorwatska po přistupje k EU wuměnenja za narodne mjeńšiny europskim standardam wotpowědujo přiměriła a w praksy zwoprawdžiła. Dla ekonomiskeje situacije w Chorwatskej je financelne spěchowanje dotal hišće na poměrnje niskim stawje, štož pak móže so w přichodze dale pozitiwnje wuwic, kaž mjenja zastupjerjo českeje mjeńšiny.

Kontrastnu situaciju porno tomu rysowachu nam zastupjerjo Rusinow z Ukrainy. Předsyda Narodneje rady Rusinow, lékař Jewgeni Župan, je hižo w pjatej legislatiwnej dobrej zapóslanc regionalneje rady. Wón nam rozprawješe, zo njesu Rusinojo w Ukrainje tučasne jako narodna mjeńšina připóznaci, bymjež to w zašlosći byli. Woni njedostanu žanužkuli pomoc ze stron stata a su jeniče wot swojskich aktiwitow wotwisni. Přiwšěm spytaja za swojskimi srědkami a z čestnohamskim angažementom swoju rěč a kulturu zachować a mlodej generaciji dale posrědkować. Njespokojnosć a pesimizm tutetej situacije dla, kiž pokazuje so inflacije dla tež w socialnej njewěstosći a w medicinskim zastaranju ludnosće, předewšěm pak politiska njewěstosć haća w ludnosći pozitiwne aktiwity na dobro Rusinow. Woni su dołholětni člonoj FUEN a wočakuja wot njeje dalši politiski angažement na europskej a krajnej runinje k polěpšenju situacije. Najwjete wočakowanje Rusinow je zawěsćenje měra a wotwobaranje dalšeje wójny we wuchodze Ukrainy kaž tež pokročowanje dialoga mjez zamołwitými stata a konfliktnými stronami. Nowowólby do komunalnych zastupnistwow wobhladuja jako šansu za wěsty nowozapočatk, jeli so poradzi, na regionalnej runinje na měrliwu wašnje zhradadne žiwjenje mjez wšelakimi narodnosćemi zachować a wuwivać. W tutym zwisku rozprawjach wo swojich nazhonjenjach na

Kijewskim forumje, na kotrymž běch so něšto dnjow do toho jako zastupjer FUEN w ramiku delegacije wonkowneho ministerstwa Němskeje wobdźělił. Móžach potwjerdzić, zo je zachowanje měra a postupowanje dialoga najrozumniji puć polěpšenja situacije. Za to chce a budže so tež FUEN na dobro Rusinow dale angažować.

W běhu seminaru informowachu dalši wobdźělnicy wo situaciji w swojich krajach, tak zastupjer Chorwatow ze Serbiskeje, zastupjerje serbiskeje mjeńšiny a mjeńšiny Romow w Chorwatskej, zastupjer ruskeje narodneje mjeńšiny w Pólskej a naša skupina Łužiskich Serbow. Wosebje zajimowachu wobdźělnikow wuměnenja za skutkowanje mjeńšinoweje rady w Berlinje kaž tež podpěra stata za Założbu za serbski lud a za mjeńšinowu radu.

Dale dorozumichmy so na tute wobsahi temow za přichodne seminary:

1. modele zastupnistwa narodnych mjeńšinow a třěbných strukturow za wuspěšnu politisku participaciju,
2. lěpše wužiwanje spěchowanja kulturneje wuměny přez mjezynarodne a europske fondsy, na příklad přez wotpowědne dalekublanje próstwarjow,
3. intenziwowanje kulturneje wuměny słowjanskich narodnych mjeńšinow, na příklad zo so na přichodnym folklornym festiwalu „Łužica“ kulturnej skupinje českeje mjeńšiny z Chorwatskeje a Rusinow z Ukrainy wobdźělitej,
4. polěpšenje zjawnostneho džěla, wosebje kwalifikowanje internetneje strony słowjanskeje džěloweje skupiny FUEN, a zesylńenje zhradneho džěla.

Nimo toho informowach wo stawje přihotow na EUROPEADU klětu w juniju w Južnym Tirołu w Italskej. Na zahajenje chcemy sej tež politiskich zastupjerjow europskich regionow, w kotrychž narodne mjeńšiny sydla, přeprosyc, zo bychmy jich kedźbnosć zbudźili a politiski angažement narodnych mjeńšinow do europskeho konteksta stajili.

Bjarnat Cyž, wiceprezident FUEN

Wobdźělnicy lětušeho FUEN-seminara w Daruvaru

foto: Clemens Škoda

Myto Domowiny a Čestne znamješko Domowiny spožčili

Lětuši lawreaća Myta Domowiny a Čestneho znamješka Domowiny z předsydu Dawidom Statnikom na wuznamjenjenskim zarjadowanju dnja 9. oktobra w Budyšinje

Brigitta Šramina, předsydka mytowanskeho wuběrka

Lětuše wuznamjenjenske zarjadowanje Domowiny wotmě so dnja 9. oktobra w Budyškim Serbskim domje.

Na namjet mytowanskeho wuběrka Domowiny spožči so Myto Domowiny 2015 **Zali Cyžowej** z Chróscic, **Frycej Wojtej** z Hochozy, **Wernerej Thomasej** a **Reinhardtej Schneiderej** z Łaza a **Měrce Kozelowej** ze Stróže.

Čestne znamješko Domowiny 2015 dóstachu:

- **Heidemarje Listowa** z Čorneho Chołmca,
- **Hanka Šwejdźina** z Miloćic,
- **Stephanie Bierholdtec** ze Slepoho,
- **Klaus Antonius** z Trjebina,
- **Janina Krygarjowa** z Wuježka,
- **Borbora Kralowa** z Budyšina,
- **dr. Fabian Kaulfürst** z Pančic-Kukowa,
- **Martina Kalcowa** z Choćebuza,
- **Richard Krawc** z Barbuka a
- **Jörg Maznik** z Choćebuza.

W lawdacijach hódnoćeše so jich dolholětny wurjadny angažement na polu serbskeje rěče a kultury w Hornjej, srjedźnej a Delnej Łužicy. Předsyda Domowiny Dawid Statnik wuprají lawreatam wysoke připóznaće a džak za jich njesprócnje narodne džěło, kiž na wšelakich městnach wukonjeja. Pokazujo na wjerški klětušeho Smolerjoweho lěta

citowaše Jana Arnošta Smolerja, „zo je trěbne přez rozswětlenje, wujasnjenje a přez swójški přikład serbski lud za narodnu džělawosć dobyć“. To je jeho wotkazanje a naš nadawk, předsyda Domowiny podšmórny.

Zala Cyžowa (3. wotl.) bu za swój mnohostronski a zaměrný angažement w Domowinje a na kulturnym polu wuznamjenjena. Wona bě w lěće 1977 sobuzaložerka Serbskeje lajskeje džiwadloweje skupiny Chróscicy a je tutu 27 lět nawjedowała. Zala Cyžowa so džěla njeboji a je wosebje w župje „Michał Hórnik“ jako wosoba a mjezwočo Domowiny připóznata a respektowana. Hižo wjele lět je wona člonka župneho předsydstwa.

Fryco Wojto (naprawo, nalěwo Dawid Statnik) jo Serb ze šělom a dušu. Wón jo z lěta 1972 člonk Domowinskeje kupki Hochoza a mjazytym skóro 30 lět je předsedař. Znaty jo wón ako zastupny předsedař Zjednošćenstwa serbskich blošańskich rybarjow a ako šořta.

Mimo njogo drje njeby měli žinsa w Hochozy folklorny festival „Łužyca“.

Werner Thomas a **Reinhardt Schneider**

(2. a 3. wotl.) wuznamjeništaj so ze zhromadnym Mytom Domowiny 2015. 1994 založene towarstwo „Zetkanišćo Dom Zejlerja a Smolerja Łaz z. t.“ liči mjazytym 47 člonow. Bratr Thomas bě sobuzaložer a druhi předsyda, bratr Schneider je to wot lěta 2001. Wobaj podpěrowaštaj z wulkim angažementom přetwar stareje Łazowskeje šule na džzensniše zetkanišćo.

Měrka Kozelowa (naprawo, nalěwo županka

Jana Pětrowa) bu za swój wusahowacy angažement při zachowanju a spěchowanjcu serbskeje rěče a kultury w Budyškim regionje z Mytom Domowiny 2015 wuznamjenjena. Wona je založenje domizniskeho towarstwa „Radiška z. t.“ w 90-tych lětach iniciěrowala a je wot založenja towarstwa z jeho předsydku. Jeje wosobinskim prócowanjam mamy so džakować, zo wotewrě so w lěće 1998 w Stróži šulski muzej „Korla Awgust Kocor“.

fota: J. Helgest

Serbski folklorny ansambl Slepo nětko člon CIOFF

Serbski folklorny ansambl Slepo na lětušim XI. Mjezynarodnym folklornym festiwalu „Lužica“ w Chrósćicach
foto: Linda Garten

Lětuša hłowna zhromadźizna němskeje sekcije CIOFF wotmě so 26. septembra w Rudolstadće. CIOFF je swětowa organizacija folklory a folklornych festiwalow. Serbskich člonow zastupowaštaj Tobias Rucha ze Serbskeho ludoweho ansambla a referent Domowiny Clemens Škoda. Jako nowe člonske towarstwo přiwza hłowna zhromadźizna Serbski folklorny ansambl Slepo, kotraž Wolfgang Kotissek ze swojej delegaciju předstaji.

Hižo 42 lět dolho ludowi wumělecy serbsku folkloru Slepjanskeje wosady a z tym imaterielne kulturne herbstwo tutoho regiona haja. To potrjechi nošenje originalnych drastow, hajeje serbskeje rěče a serbskeho spěwa a zeznajomjenje ze serbskimi ludowymi rejemi a wosebje tu typiskimi instrumentami – dudami a małymi kaž tež wulkimi serbskimi huslemi. Wosebje dudam je kóždy štyri lěta so wotměwacy Mjezynarodny festiwal dudakow w Slepom wěnowany. Nazhonjenja festiwalow 2010 a 2014 pokazachu, zo móže synje mjezynarodnje agěrowacy zwjazk na polu spěchowanja folklornych festiwalow wulka pomoc za přichodne festiwale dudakow być. Tajki zwjazk je organizacija CIOFF, kotraž wusko z UNESCO hromadže džěla. Jako

njestatnej organizaciji přisłuša jej po cyłym swěće mnoho narodnych sekcijow, kiž zhromadnje mjezynarodne festiwale a folklorne skupiny koordinuju a prezentuju. Serbski folklorny ansambl Slepo je stajil próstwu wo člonstwo a bu na lětušej člonskej zhromadźiznje sekcije Němskeje w Rudolstadće jednólósnje do organizacije přiwzaty.

Wolfgang Kotissek

Šulerjo rjadownje 4a zakladneje šule „Handrij Zejler“ Wojerecy wuhotowachu dnja 1. oktobra we Wojerecach serbsku kermušku za serbsčinarjow tamnych lětnikow. Mjez druhim nastudowachu pod nawodom rjadowniskeje wučerki Sylwije Wjeńcyneje serbski rap „Z Wojerec my přińdzemy, my smy 4a“.
foto: W. Sroka

Studijny seminar w Bratislavje

Tema „Strukturne změny a položenje narodnych mjeńšinow w Słowakskej republice“ wjedžeše zastupjerjow Domowinskeje župy Jakub Lorenc-Zalěški a towarstwa Europa-Haus Görlitz wot 11.10. do 15.10.2015 do Bratislavy. Jako zazběh přednošowaše žurnalist PhDr. Juraj Alner na Bratislavskim hrodze wo přetworjenju Słowakskeje a wo jeje narodnych mjeńšinach na zakładze multi-etniskich stawiznow Rakusko-Wuherskeje. Wutrobnje nas po tym Ľubomír Adamišin do słowakskeho parlamenta witaše, wodžeše nas po domje a rozkladže nam džělo słowakskeje Narodneje rady. Wo wosebitych zwiskach nas po tym informowaše awstrijski dpa-žurnalist a šefredaktor nowiny Neue Pressburger Zeitung, Christoph Thanei. Słowaska ma 13 narodnych mjeńšinow. Wopyt pola jedneje z nich, Karpatskich Němcow, bě organizował publicist, direktor muzeja a předsyda towarstwa Karpatskich Němcow, dr. Ondrej Pöss. W małym, ale derje wuhotowanym muzeju poda wón nam zarys stawiznow mjeńšiny přez wjacore lěstotki. Měć kruty domicil jako muzej a zetkanišćo za swoje towarstwo je porno tomu hišće wulki són serbskeje mjeńšiny. Po poldrahodźinskej rozmołwje wo položenu Južnych Serbow w Słowakskej zanjesechu Slepjenjo někotre serbske spěwy. Turistiski wjeršk běše politiske wjedjenje

Zastupjerjo Domowinskeje župy Jakub Lorenc-Zalěški a towarstwa Europa-Haus Görlitz pobychu w oktobrje na studijnym seminarje w Bratislavje, hdžež sej mjez druhim město wobhladachu.
foto: Heidemarie Richter

prez město pod hladanišćom „wuwiće stolicy Bratislavy po přewróće“. Naša přewodzerka Elena Petereins pokaza nam zajimawostki města a zwjaza wšitko z powědančkami a anekdotami. Po awtomobilnej industriji, najwjetšej hospodarskej hałuzu Słowakskeje, hraja kurowe a strowotniske služby wosebitu rólu. Najznačiše zarjadnišćo tajkeho razu drje su kupjele Piešťany. Sem přijědu pacienća z cyłego swěta; wosebje tež w centralno-arabskich statach maja Piešťany mjezty wuznamne mjeno. W Małych Karpatach zeznachmy dalšu hospodarsku hałuzu, mje-

nujcy winicarstwo. Lóštne a sympatisce rozjasnjowaše nam Eduard Šebo, winicar w 11. generaciji, gospodarjenje na swójbnej winicy. Wopyt w němskim wulkopóslanstwje tworješe kónc studijnego seminaru. Tu slyšachmy wjele wo jeho nadawkach jako zastupjer Němskeje; ale tež prócowanja kraja wo integraciju mjeńšiny Romow běchu dypk w diskusiji. Kedžby hódnje bě za wšitkich wobdźělnikow, zo smy so přez serbsčinu móhli nimale bjez problemow do słowakšćiny zanurić a so z ludźimi dorozumić.

Diana Matiza

Stawizniske popołdnjo w Rakecach

Třo referenca wěnowachu so na stawiznimskim popołdnju dnja 1. oktobra w Rakecach wšelakim aspektam stawiznow našeje blišeje wokoliny, mjez nimi dr. Susanne Hozyna (foto) ze Serbskeho instituta, kiž wobswětli mytos Krabata. foće: Alenka Hagerowa

Na zjawne stawizniske popołdnjo přeprošychu župa „Jan Arnošt Smoler“ Budyšin, Rakečanske stawizniske towarstwo RAK z. t. a Domowinska skupina Komorow/Tru-

pin/Rakecy dnja 1. oktobra do Pawoľskeje šule w Rakecach. Třo referenca wěnowachu so wšelakim wobłukam stawiznow našeje blišeje domizny. Annemarie Rentsch, předsydka Rakečanskeho stawizniskeho towarstwa RAK, porěča wo stawiznach němsko-serbskeje gmejny Rakecy, dr. Edmund Pjech ze Serbskeho instituta w Budyšinje předstaji šulstwo dwurěčneje Hornjeje Łužicy w 20. lětstotku a dr. Susanne Hozyna, tohorunja ze Serbskeho instituta, wobswětli mytos Krabata. Něhdže 60 zajimcow zajimawo zarjadowanje wopyta. Swoje připóznaće wuprajaj tež wjesnjanosta Rakec Sven Nowotny; wón přeje sej dalše tajke zarjadowanja.

Do toho poskičachu šulerjo Pawoľskeje šule kofej a tykanc, Smolerjec kniharnja předawaše literaturu k předstajenym temam a w awli pokazowachu historiske fota z Rakec.

► <http://www.geschichtsverein-rak.de/bildergalerien/geschichtsnachmittag.html>

W awli wupoložene historiske fota wo Rakecach zbudźichu čily zajim wobdźělnikow.

Swójbne popołdnjo w Stróži

Tanja Donatec na swójbnym popołdnju župy Budyšin zhrmadnje z dźěćimi a staršimi spěwaše. foto: J. Helgest

Dohromady 50 wulkich a małych hosći wopyta sobotu, 10. oktobra, swójbne popołdnjo župy „Jan Arnošt Smoler“ w Stróži. W Domje tysac hatow bě župa k třecemu razej na tajke zarjadowanje přeprošyla. Přichwatali běchu přewažnje dźěći předšulskeje staroby ze swojimi staršimi.

Županka Jana Pětrowa hosći powita a wuzběhny, zo je zaměr župy, z tutym zarjadowanjom zajim za wjacerečnosť budźić. „Chcemy ze staršimi, kublarjami a wučerjami do rozmołwy přińć a so zdobom za jich

nałożowanu prócu při kubljanju poďakować. Je wažne wo regionalnych wužadanjach při dwurěčnym kubljanju zhonić. Tak móžemy proces kubljanja w pěstowarni a w šuli tež lěpje sobu přewodźeć.“

Přez cyłe popołdnjo běše serbsčina „widžeć“ a wězo słyšeć. Na spočatku Tanja Donatec zhrmadnje z dźěćimi a staršimi spěwaše. Namołwješe staršich, być z dobrym příkladom a z dźěćimi husćišo spěwać. Po tym rozdźělichu so wopytowarjo na

přihotowane stacije kołowokoło temy serbska rěč. Rěčna animacija bě jedna z tutech stacijow. Dalše stacije běchu domino z rěču, memory ze serbskimi pomjenowanjami zwěrjatow a sadu, serbski scrabble a paslenje nazymskich wětrnikow.

Na kóncu zarjadowanja předstaji NSLDž swoju dźěćacu inscenaciju „Čmjela Hana namaka přećela“. Wustajeńca Doma tysac hatow bě tohorunja za hosći přistupna. Zarjadowanje spěchowała je Založba za serbski lud. K. Liznarjec

Župna kubłanska jězba

Domowinjenjo župy Budyšin dnja 26. septembra na swojej lětušej kubłanskej jězbe w Dwórskej cyrkwi w Drježdžanach. foto: Łu

Kónc septembra přewjedže župa „Jan Arnošt Smoler“ Budyšin swoju lětušu kubłansku jězbu. Dohromady 46 člonow jednotliwych skupin a towarstwow župy poda so do Drježdžan. Přerjnj stacija w Drježdžanach běše Dwórska cyrkej. Tam zhonichu wobdźělnicy wo stawiznach cyrkweje, wo kralowskim dworje a wo najwjetšim woltarnym wobrazu Němskeje. Jan Brězan z Drježdžan rozprawješe jim dale wo stawiznach města a wo serbskim žiwjenju w Drježdžanach. Popołdnju zetkachu so wobdźělnicy jězby w Nowym měsće ze zastupjerjami towarstwa Stup dale.

Dr. Andreas Kluge a Bianka Šwejdźic rozprawještaj wo towarstwowym žiwjenju a wosebje wo prócowanjach do přichoda. Jedna skupina wobhlada sej tež rumnosće na Českej dróze, hdžež maja dźěćacu dnjowu skupinu. Katja Liznarjec

Renate Scharfowa a Werner Bejma wuhotowaštaj přerjnj serbske rěčne kolo župy „Handrij Zejler“ dnja 29.09.2015 w Domowinskim domje we Wojerecach. Tema bě „Zela“, a mnoho wćipnych zajimcow wopta wjele znatych a mjenje znatych družin zelow w syrej abo předžělanej formje. Cyly dom intensiwnje za zelami wonješe.

foto: W. Sroka

Nowe župne předsydstwo w župje Kamjenc

Člonojno noweho župneho předsydstwa Kamjenc (wotlěwa): Marhata Deleńkowa, Rafael Wjaclawk, Hańža Deleńkowa, Katharina Jurkowa, županka Zala Cyžowa, Clemens Škoda, Jürgen Njek, Měrko Šmit, Trudla Kuringowa, Michaelis Korjeńkowa a Jana Hiccyna foto: Linda Garten

Pjatk 13.11.2015 bě župa „Michał Hórnik“ Kamjenc na swoju hłownu wólbnu zhromadźiznu do Wotrowa přeprošyła. 46 delegatow z 21 wšelakich towarstwow a Domowinskih skupinow móžeše předsyda zhromadźizny Měrko Šmit powitać. Keďzbyhódne je, zo bě 40 % delegatow młódsich hač 35 lět. Zwisuje to z tym, zo móžeše župa „Michał Hórnik“ w poslednich lětach wjacore młódzinske cyłki a wjesne towarstwa z wulkim podžělom młódsje generacije do swojeje srjedźizny witać. Na zhromadźiznje přiwzachu so młódzinski klub Ralbicy z 25 člonami, Młódzinski klub Chrósćicy z. t. z 50

člonami a nowozaložene wjesne towarstwo „Při skale“ Hórki z 20 člonami oficialnje do rjadow župy.

W rozprawje wo džělawosći župy, kotruž poda městožupanka Zala Cyžowa, bě spóznac, zo hraje džělo z džěćimi, młódzinu a młódyimi swójbami wažnu rólu. Tak je so spočatk lěta zhromadnje z Rěčnym centrumom Witaj hižo pjata swójbna schadźowanka přewjedła. Ale tež literarne wubědźowanje za šulerjow zakładnych šulow a wjacore filmowe wječory stejachu w poslednimaj lětomaj na planje. Za wažne nadawki wobhladaju tež posrědkowanje stawizniskeho wědomja,

džělo ze skupinami a towarstwami kaž tež pěstowanje přečelskich stykow do Pólskeje. We wosebitym přinošku předstaji člonka župneho předsydstwa Trudla Kuringowa swoje aktualne slědženja a archiwowanje nabožno–narodnych pomnikow w župje.

Dalši wažny dyk zhromadźizny běchu wólbny. Předsyda wólbneho wuběrka Křesćan Korjeńk wjeseleše so delegatam džělic móc, zo maja ze Zalu Cyžowej zaso zwólniwu kandidatku za županku. Wona so ze 46 hłosami wot 46 móžnych hłosow wuzwoli. Hnydom po wozjewjenju wuslědka wólbow zanjesechu delegača Zali Cyžowej trójnu slawu, na čimž bě wočiwidnje spóznac, kak wolóženi wšitycy běchu, zo maja zaso županku na čole. Nimo županki wuzwolichu džesać wosobow do župneho předsydstwa. Jana Hiccyna z Noweje Wjeski, Trudla Kuringowa z Kanec, Hańža Deleńkowa z Njebjelčic, Marhata Deleńkowa z Njebjelčic, Měrko Šmit z Worklec a Clemens Škoda z Pančic-Kukowa wuprajichu so zwólniwi, w nowej wólbnej periodze dale w župnym předsydstwje sobudželać. Ale tež nowe mjezwoča tutón cyłk zesylnjeja. Su to Rafael Wjaclawk z Wotrowa, Michaelis Korjeńkowa z Chrósćic, Jürgen Njek z Chrósćic a Katharina Jurkowa z Hórkow. Wosebity džak słuša Mari Hrjehorjowej z Miłóćic a Jadwize Hajdanc z Wotrowa, kotrejž nještej lětsa wjace kandidowaloj, w zašlych lětach pak z wulkim angažementom w župnym předsydstwje džělałoj a skutkowanje župy sobu wobwliwowało.

Katharina Jurkowa

Stejo Čiskowčanam přikleskowali

Něhdže džesać wustupow Gabriela Linakowa, předsyda Serbskeje rejoyanskeje skupiny Čisk z. t., kóždolětnje za mały ansambl, kotryž je daloko za mjezy Łužicy znaty, organizuje.

Žurla Chrósćanskeje korčmy „Herbska grychta“ bě 18. oktobra 2015 składnostnje nazymskeho koncerta derje pjelnjena. Mjez hosćimi wuhlada G. Linakowa wjele znatych mjezwočow. Po začahu wona program z někotrymi myslimi k nazymje a z basnju Handrija Zejlerja zahaji. Ze zapalom a ru-

tinu dobychu sej rejoyarjo z Čiska wutroby hosći, kotřiž ze zahoritósću serbske teksty, na přikład „Hdžež so módrja, zelenja“, „Wjesele džensa“, „Dobry wječor mačerka“ a „Přenja lubosć w serbskim kraju“ sobuspěwachu. To rejoyarki a rejoyarjo hišće bóle pohonjowaše. Po předstajenju reje „Přaza“ sčěhowachu z „Boršičanku“, „Ricksdorfskej“ a z reju po potpuriju krasnych serbskich walčikow, kaž „Tu čerwjenu sukničku“, „Nad mórjom stejitaj hrodaj“ a „Hančička wowčerjowa“ dalše rejoyanske wjerški. W zakónčacej „Žnjenskej reji“ přewza Gabriela Linakowa rólu připołdnicy.

„To bě wustup našeho žiwjenja“ choreografka Helga Hanšowa na domojjězbje w busu wšěm sobu-

skutkowacym praješe. Tež Marko Jurk wot hosćičelskeho domizniskeho towarstwa „Domizna“ Chrósćicy bě zahorjeny wot pođrahodźinskeho programa a zakantori po džaknych słowach serbsku „Slawu“. Bě to hnujacy wokomik – wšitycy hosćo na žurli so pozběhnychu a spěwachu sobu. To bě wulkotne zakónčenje za Čiskowsku rejoyansku skupinu.

tekst a foće: Johann Tesche

Serbja na młodžinskim seminarje MENS

Na lětušim nazymskim seminarje MENS wobdžělichu so (wotlěwa) Kristin Heelemanc, Jakub Wowčer, Franciska Grajcarek a Alena Pawlikec. foto: priwatne

Hnydom tři mjeńšiny (Danojo w Němskej, Němcy w Danskej a Frizojo) přeprosychu srjedź winowca do hraničneje kónčiny mjez

Podłu kolesowarskeje šćežki „Serbske impresije“

Člonojo Zwjazka za serbski kulturny turizm wopytachu lěta Dožiwjenski park Gatojcy z jeho markantnymi postawami słowjanskich bohow. foto: SKT

Wobdžělnicy lětušeje infotury Zwjazka za serbski kulturny turizm podachu so nazymu na puć do sewjera wokryjesa Sprjewja-Nysa. Podłu kolesowarskeje šćežki „Serbske impresije“ w Delnjeje Łužicy njeprěprošuja jenož muzeje, kaž Serbsko-němski domizniski muzej Janšojcy abo Domizniski muzej Dešno, na wopyt. Dožiwjenski park Gatojcy skića nimo mnohich poskitkow za swójby skladnosć zeznać słowjanske korjenje kónčiny, kotraž bě domizna Łužičanow. W słowjanskim haju bohow na Barbukskej wyšinje steji wosom postawow z duboweho drjewa, na přikład bohowka žiwjenja Siwa a bohowka lubosće Ljuba. Informaciske tafle w němskej, delnjoserbskej, pólskej a jendželskej rěči wo nich informuja. Na šćežce matych bohow su powědky Serbow na koporowych taflach zwobraznjene. Ke kóždej powěsći móža sej wopytowařjo stawiznički z paska wotposkać, tež w delnjoserbsčinje. Ines Kunzendorf

Němskej a Danskej na tradicionalny nazymski seminar europskeje młodžinskeje organizacije MENS. Tuž podachu so tež „Pawki“, zastupjerjo serbskeho młodžinskeho towarstwa, dnja 13.10.2015 na daloki puć do sewjera. Přez Lipsk, Magdeburg, Hannover, Hamburg a Flensburg doježdžechu skónčnje po 12 hodžinach jězby do danskeho Tingleva/Tingleff.

Hač do njedzele 18.10.2015 wěnowachu so wobdžělnicy načasnym temam w štyrjoch wšelakich džěłarničkach. Džěłarnička k „Bonnsko-Kopenhagenskim zrěčenjam“ so z tutymi a z prašenjom jich načasnosće rozestaješe. K tomu wobhladachu sej dokument pod aspektom integracije němskeje resp. danskeje mjeńšiny. Druhej džěłarničce zaběraše se so z prašenjom identity. Wobdžělnicy džiwadloweje džěłarnički přemyslowachu wo stawje identity pola danskeje a němskeje mjeńšiny w hraničneje kónčinje. Zaběrachu so za to ze stawiznami, při čimž bě nastaće mjeńšinow hłowny tema. W drjewowej džěłarničce rozestajachu so nimo nawuknjenja technikow rězbarjenja tohorunja z prašenjom identity. K tomu mějachu sej wobdžělnicy hižo dočasnje hlóžku lamać, na přikład wo tym, kak resp. što swojsku mjeńšinu reprezentuje. W džěłarničce „Staff“ diskutowachu wo načasných problemach w towarstwach. Tak wěnowachu so prašenjam

Bjesada k temje azyl

Derje wopytany bě 10. nowembra diskusijny wječor k temje azyl w klubowni internata Serbskeho gymnazija w Budyšinje. Młodostni přibližichu so přez tak mjenowanu metodu „world café“ wšelakim čezišćam wobšěrnejše temy.

Referenća wšelakich institucijow a towarstwow witachu šulerjow w přijomnej atmosferje improvizowaneje kofejownje při jednotliwych blidach, kotrymž běchu hłowne prašenja přirjadowane. Młodostni zhonichu wo aktualnych ličbach čěkanow w Sakskej a cyle specielnje we wokryjesu Budyšin. Wuměnichu so wo swojich strachach hladajo na wulku ličbu čěkanow, informowachu so wo móžnosćach swojskeho angažementa a zhonichu zdobom wo strachach a wočakowanjach čěkanow, kotřiž do Němskeje přińdu. Za to stejachu młodostnym fachowcy, kaž zamołwita za wukrajnikow a integraciju wokryjesa Budyšin Anna Piętak-Malinowska, zamołwitaj towarstwow „Augen auf“ a Kamjentny dom Budyšin kaž tež zamołwity młodžinskeje migraciskeje služby k dispoziciji.

Socialna džěłačerkka Kamjentneho doma Manja Richter rozprawješe wo swojich nazhonjenjach w zwjazku „Budyšin wostanje pisany“, kotryž je hižo mnoho akcijow a

kaž: Kak mamy člonow dźeržeć, kak nowych wabić? Abo: Kak maja so próstwy stajeć?

Delegaća zeznajomichu so tež ze žiwjenskej situaciju hosćičelskich mjeńšinow. Tak pobychu na kupje Föhr, hdžež móža so Frizojo tež džensa hišće w mačersčinje dorozumić.

Dokelž je na kupje Föhr wjele dźiwich kačkow, maja Frizojo po starej tradiciji wosebite prawo, z wušiknej ruku kačkam šiju zwynić. Tute wašnje morjenja wobhladuje so wosebje wot zwěroškitarjow jako problematiske, ale je to hłuboko zakótwjena tradicija Frizow, tak zo so tež džensa hišće pěstuje. Delegaća pobychu tež na němskim boku hranicy, w Flensburgu. Po zajimawym wjedženju po Duborg-Skolen, danskej šuli w Flensburgu, přizamkny so wjedženje po přewšo krasnym měsće. Wjedro bě k tomu tajke prawe sewjerne. Po tym wočakowachu wobdžělnikow hižo w běrowje FUEN (Federalistiskeje unije europskich narodnych skupin) w Flensburgu, hdžež jich wutrobny z wohrěwacej kapku powitachu. Krótkim narěčam slědowaše hišće dołhi wječor z mjeńšinowymi kapałami w „Volkshaus“. Nimo nazhonjenjom, kiž sej nazběrachmy, na zetkanju tež nowe kontakty nawjazachmy, na přikład z KDJ, němskej mjeńšiny w Słowakskej, kotraž wobdžěli so k přenjemu razej na seminarje MENS.

Franciska Grajcarek

K bjesadze w tak mjenowanym „world café“ na temu azyl zetkachu so dnja 10. nowembra w Budyskim serbskim internacie šulerjo Serbskeho gymnazija ze zastupjerjemi institucijow a towarstwow. tekst a foto: F. Zopic

konkretnu pomoc za čěkanow we wokryjesu organizował. Šulerjo čile diskutowachu a wužichu skladnosć prašenja stajeć a so wo myslach wuměnjeć, kotrež jich hladajo na aktualnu situaciju zaběraja. Sven Kaseler wot towarstwa „Augen auf“ waži sej wulki zajim młodostnych a wita kreatiwnje ideje, kak so na tutym polu angažować. Tak praji, zo njeje lochko sej pod wliwom medijow a rozmołwow mjez přečelemi, swojbnymi a druhdze k tutej mnohostronskej tematice swojske měnjenje tworić. K tomu měješe poskitk Domowiny a Rěčneho centruma WITAJ přinošować.

Lubosć k domowni – serbski mólař Wylem Šybař

Dnja 8. oktobra togo lěta wótwrjona wustajeńca z twórbami serbskego mólařa Wylema Šybarja jo wjelgin woblubowana pla woglědarjow Serbsko-nimkego muzeuma Janšojce. Wobraze wuměłca, kótaryž słuša k nejuwuznamnješym mólařam w serbskem kulturnem wobcerku, pokazuju pšedewšym w detajlu dokradne wobglědowanja wejsańskego wšednego dnja. Wucabnik a biologa jo lubował pširodu a luže swójeje domownje a jo wjele toš tych

momentnych póglědnjenjow zapópadnuł ze wšakorakimi technikami. Rožony 1887 w Husokej pla Wětošowa, jo pšišel pó zakóńčenju wucabnikojskego seminara 1908 ako wucabnik mjazy drugim teke do Mósta, žož jo z łacnosću za wědu a wótwrjonyma wócyoma zapópadnuł lětna case we swójeje jsy. W něnto pšizwólonej góstnej wustajeńcy Serbskego muzeuma Chóšebuz mógu gósci muzeuma wokolnosć žinsajšneho brunicowego regiona z wócyoma Wylema Šybarja

Serbsko-nimski muzeum w Janšojcach pokazuju až do kónca februara 2016 wobrazje Wylema Šybarja.

wizeš a zacuwaš. Hyšći až do kónca februara jo wustajeńca Serbsko-nimkego muzeuma Janšojce wizeš.

Wjaselimy se na Waš woglěd wót waltory až do pětka wót zeger 10.00 až do 15.00 gózin abo pó dojadnanju. Muzeum wóstanjo jano 24.12.15 a 31.12.2015 zacynjony.

tekst a fota: Petra Šymcowa/Schimtz

Terminy 2016/Terminvorschau 2016 (wuběr/Auswahl)

21.01.2016		„CRUX abo ZBÓŽNIK POD LOŽOM“ - Młodžinske dźiwadlo serbskeho gymnazija při Němsko-Serbskim ludowym dźiwadle (NSLDž), serbska prapremjera w Budyskim Dźiwadle na hrodže
21.01.2016	19.30 hodž.	Maćična akademija w Budyskim „Wjelbiku“: dr. Susanne Hozyna porěči wo Krabaće
25.01.2016		Dźiwadlo za Tebje? Džen dźiwadla za serbsku młodžinu (NSLDž)
30.01.2016		Zwězkowe pšedsedarstwo Domowiny w Chóšebuzu
hač do/bis 31.01.2016		Ausstellung/wustajeńca w Serbskim muzeju Budyšin: „Wuzwolene. Nowonakupjene twórby tworjaceho wuměłstwa - Gesammelte Werke. Neuerwerbungen bildender Kunst.“
20./21.02.16	10 - 18 hodž.	25. serbske jutrowne wiki w Budyskim Serbskim domje
20.02.2016 - 18.09.2016		Ausstellung/wustajeńca w Serbskim muzeju Budyšin: „Pruhi, kruhi, třiróžki. Pisane serbske jutrowne jejka Sonnenrad und Wolfszähne. Verzierte Ostereier aus der Lausitz.“
27.02.2016		Džěłarnička za serbske Bjesady w Bukecach
03.03.2016	14 hodž. 19.30 hodž.	Spominanje při Smolerjowym pomniku w Budyšinje – župa Budyšin „Smoler jako přeložowar a basnik“ - čitanje w Smolerjec kniharni
05.03.2016	10 hodž. 10.45 hodž.	Wopomnjeće při rowje Smolerja na Budyskim Hrodžišku Swjedženska akademija Maćicy Serbskeje na česć Jana Arnošta Smolerja w Serbskim muzeju Budyšin
12.03.2016		„Jakni mužojo!“ - premjera na hłownym jewišću NSLDž
17. - 20.03.16		Buchpräsentation des Domowina-Verlags auf der Leipziger Buchmesse: Vorstellung der Biografie Jurij Brézans (9.6.1916 - 12.3.2006) von Prof. Dr. Dietrich Šořta-Scholze

► **dalše terminy pod/weitere Termine unter www.domowina.de**

Impresum: Naša Domowina - Informacije třěšneho zwjazka • Informacije kšywowego zwězka • Informationen des Dachverbandes

Tu wozjewjene wosobinske mēnjenja njekryja so na kóždy pad z mēnjenjom wudawačela. Redakciski kónc: 23.11.2015

wudawačel/Herausgeber: Zarjad Domowiny • Zarěd Domowiny • Geschäftsstelle der Domowina

Postowe naměsto/Postplatz 2 • 02625 Budyšin/Bautzen • www.domowina.de

redakcija/Redaktion: Borbora Felberowa
tel. 03591-550 202 • faks: 03591-42408 • e-mail: felber-pr-domowina@sorben.com

lektoraj/Lektoren: Wórša Šolćina, Erwin Hanuš
Lausitz-Grafik, Melanie Kotissek • čišć/Druck: Lausitzer Druckhaus GmbH Budyšin/Bautzen

zhotowjenje/Satz: „Našu Domowinu“ namakaće w interneće pod www.domowina.de ► mediateka
Domowina spěchuje so wot Załožby za serbski lud, kotraž dóstawa lětnje přiražki Zwjazka, Swobodneho stata Sakskeje a Kraja Braniborskeje.

Nazymski wulět do sewjera

Dobru zhromadnosć w towarstwjje pěstonic móžeš tež na zhromadnym wulěće. Tole činjachmy my hrajerjo Serbskeje lajskeje dźiwadloweje skupiny Chróscicy z. t. zhromadnje z partnerami druhi kónc tydzenja we winowcu. Jako cil wupytachmy sej Hannoversko-Wendlansku kónčinu.

Naš bus zasta sobotu dopołdnja před krajnym hotelom Markthof we wjesce Satemin, kotraž słuša k najrjeńšim Wendlandskim kulowcam. Tam najprjedy snědachmy, potom nas – rjana to překwapjenka – Karen Krumpa, šikwana žona w něhdyšej Hannoversko-Wendlanskej narodnej drasće, powita. Wona je člonka drastoweho towarstwa a tuž nam žonam wšitko derje rozkládže. Po tym nas w busu dvě hodzinje přewodžeše. Kolozězba po kulowcach steješe na programje. Wjace króć wulězochmy a zhonichmy wjele wo wosebitej architekturje tutej domow, wo něhdyšich Slowjanach,

Karen Krumpa w něhdyšej Hannoversko-Wendlanskej narodnej drasće.

Hrajerjo Serbskeje lajskeje dźiwadloweje skupiny Chróscicy wopytachu ze swojimi partnerami w oktobrje Hannoversko-Wendlansku kónčinu.

wo džensnišich poměrach, wo małej cyrkwiće na kromje Satemina a wjele drugeho. Dóstachmy wot njeje tež tekst štučki stareho ludoweho spěwa, „Wer soll die Braut sein – Kätü mes Ninka boit?“ a namakachmy woprawdže někotre nam znate słowjanske słowa w nim. Jězba džěše dale do Trebela, do tamnišeje hole Nemitzer Heide. Po wobjedze steješe jězba z wulkim planowym wozom na programje, kotruž přewza Albert Wolter ze swojimi třomi čezkimi konjemi. Naš hrajer a přećel koni Jurij Matka bórže wotežki přewza, a knjez Wolter měješe nětko ruce swobodnej a nam na jara žiwe a zabawne wašnje wšitko dokoławokoło tuteje hole powědaše: zo je wona hakle nastala přez wulki lěsny woheń w 70tych lětach, kak je na 400 ha pěskoweje płoniny po zrumowanju spalenyh korjenjow stare symjo zaso zeschadźalo, kak ma so wrjós stajnje z wowcami a z techniku krótki dzeržeć atd. My pak dachmy sej miłe nazymske

popołdniše slónčne pruhi do mjezwoča swěćić a měr wuprudzacu holu lubić a so we serbskim spěwom podžakowachmy. Nólčlěh namakachmy w Rullstorfje w pensiji na „Harmser Hof“, hdžež wuklinča wječor při kaminje z dobrej kapku, bjesadu a spěwom. Přichodne ranje sej kralowsku nježdělsku snědań sami spřihotowachmy, kuchnja bě wulka a pilnych rukow dosć. Tróšku chłódnj, ale jasny dzeń nas witaše. Wjedzenje po starym hansowym měsće Lüneburgu nas wočakowaše. Přewšo krasne stare domy a hasy, wulka radnica, rjany stary přistaw swědča wo něhdyšej bohatosći města. Běchmy zahorjeni a mjenjenja, zo trjebaš tu wjace časa a zo je hódne tute město hišće raz wopytać. Po wobjedze w Scharnebecku chcychmy hišće tamnišu technisku atrakciju dožiwić, mjenujcy zběharnju lódzow, z kotrejž móžeš w jenož 15 mješinach lódz na wysokosć 38 m zběhnyć abo ju dele pušćić a z tym jeje dalejzbu zmóžnić. To

Zetkanje w Praze

Na lětnym zetkanju němskich mješinowych skupin Českeje republiky dnja 3.10.2015 w Praze wobdžěli so tež serbska delegacija. Kito Ela (1. wotprawa), člon Zwjazkowneho předsydstwa Domowiny a mješinoweje rady w Němskej, a referent Domowiny Clemens Škoda (1. wotlěwa) nawjazašaj při tym kontakty k mješinowej radze w Českej. Je planowane, so z džěłom Federalistiskeje unije europskich narodnych skupin (FUEN) a mješinowych radow a politiskimi mehanizmami we woběmaj krajomaj zeznajo mić. Smjerdžečanska rejomanska skupina přewodžeše delegaciju a bě atrakcija kulturneho programa. foto: Vojtech Morava

To so nam lubi: Nowe zetkanišćo Carity w Budyšinje, Póstowe naměsto 4c, je dwurěčnje pomjenowane. foto: Jurij Helgest

so tam 21000 razow wob lěto stawa. Stej tam dvě tak mjenowanje korće – kóžde waži 5800 tonow. Woprawdže to hoberski konstrukt! Z UHU II, to je originalna Hamburgska přistawowa barkasa, zajědzechmy do tajkeho korta poľneho wody, dachmy so zběhnyć a zaso dele pušćić a sej při tym wšitko rozjasnić.

Po tym nastupichmy wrócojzbu do Chróscic, popadnychmy sej poslednje slónčne pruhi wonka při kofejpiću, poskachmy na znate tryski „Lózych hólcow“, žortowachmy a spěwachmy. Džak słuša šoferej Jürgenej wot firmy Lassak-jězby, kiž je nas wěšće a zdypkom zaso domoj dowjezl, nas serbsce strowil a tež swoje wjeselo měl, a swjatemu Pětrej za přewšo krasne wjedro, wšitkim sobujědycum pak za dobrou zhromadnosć.

tekst a foće: Gabriela Lebzyna, předsydka towarstwa Serbska lajska dźiwadlowa skupina Chróscicy